

Den 26. marts 2003 afgav jeg en endelig rapport vedrørende min inspektion den 11. december 2002 af detentionen i Helsingør. I rapporten anmodede jeg om oplysninger mv. vedrørende nærmere angivne forhold.

Jeg modtog i den anledning en udtalelse af 9. december 2003 med bilag fra Justitsministeriet, herunder en udtalelse af 11. september 2003 fra Politimesteren i Helsingør.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad punkt 1. Detentionslokalerne

Jeg bad politimesteren om at oplyse om anvendelsen af det bad der er beliggende ved visitationslokalet. På tidspunktet for inspektionen var badets brusehoved og -slange afmonteret.

Politimesteren har oplyst at brusehoved og -slange er afmonteret og placeret i skranken i detentionsområdets modtageafsnit idet der er eksempler på at tilbageholdte i forbindelse med benyttelse af bade-/toiletfaciliteterne har afmonteret bruseslange og/eller brusehoved og benyttet det til at øve hærværk med i rummet. Det frygtes derfor at de nævnte effekter tillige vil kunne anvendes som slagvåben over for personalet. Brusehoved og -slange kan umiddelbart genmonteres hvis der er behov for det, og mulighederne for at benytte badefaciliteterne er derfor ikke indskrænket.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Politimesteren har oplyst at glasset i døren ind til detentionslokale nr. 1 er blevet udskiftet, jf. mine bemærkninger i den endelige rapport og mine tilkendegivelser under inspektionen.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad punkt 2. Rapportgennemgang

Politimesteren har indledningsvis i sin udtalelse anført følgende:

”...

Rapporten indeholder en række bemærkninger og beklagelser med hensyn til en række forhold i og omkring benyttelsen af detentionen. Disse forhold har jeg taget til efterretning, og det er i flere sammenhænge indskærpet over for det tjenestegørende personale i døgnberedskabet, herunder særligt de vagthavende vicepolitikommissærer, at det på området gældende regelsæt nøje skal overholdes og detentionsrapporter i alle tilfælde udfyldes fuldstændigt.

...”

Justitsministeriet har i sin udtalelse bl.a. anført at ministeriet finder det beklageligt at ingen af de gennemgåede rapporter er udfyldt i overensstemmelse med detentionskundgørelsens regler, herunder § 22, stk. 1, hvorefter alle punkter i rapporten skal udfyldes, og at kundgørelsens bestemmelser om tidspunktet for lægetilkald og gennemførelse af tilsyn i flere tilfælde ikke er overholdt. For så vidt angår notatpligten har ministeriet henvist til Rigspolitechefens indskærpelse heraf i rundskrivelse af 15. januar 2003 som også er nævnt i min rapport. Justitsministeriet har noteret sig det som politimesteren har anført i citatet ovenfor, og har anført at ministeriet på denne baggrund ikke foretager sig yderligere.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der i Helsingør politikreds havde været foretaget en undersøgelse af om der i kredsen findes forsorghjem eller lignende

som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer. I givet fald bad jeg politimesteren om at oplyse om resultatet heraf.

Politimesteren har oplyst at politiet i Helsingør har kendskab til en række institutioner i politikredsen som foretager alkoholistbehandling eller modtager alkoholister i dagophold. Derimod er der ikke noget døgn- eller akuttilbud i kredsen. Politikredsen er derfor i påkommende tilfælde henvist til at gøre brug af institutionen ”Skansegården” som ligger i Hillerød politikreds, og som er en institution under Frederiksborg Amt.

Jeg går ud fra at det oplyste betyder at Politimesteren i Helsingør har foretaget en nærmere undersøgelse af eksistensen af såvel private som offentlige forsorgshjem mv. i politikredsen, og jeg foretager mig på denne baggrund ikke yderligere vedrørende spørgsmålet.

Jeg bad politimesteren om at oplyse om antallet af personer som i 2002 var blevet bragt til hjemmet. Jeg henviste til Politiets Statistik hvoraf det fremgår at der i Helsingør politikreds havde været et stærkt stigende antal berusede personer som var blevet bragt til hjemmet (3 personer i 2000 henholdsvis 57 personer i 2001). Under henvisning til det som jeg i rapporten havde nævnt om min inspektion af detentionen i Hillerød vedrørende registreringspraksis i denne politikreds, bad jeg desuden politimesteren om at oplyse på hvilken måde der sker registrering af berusede personer som bliver bragt til hjemmet, og de øvrige tilfælde hvor den pågældende ikke indsættes i politiets detention, jf. kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 2 og 3. Jeg bad tillige politimesteren om at oplyse om detentionsrapporten anvendes i disse tilfælde.

Politimesteren har oplyst at det af politikredsens virksomhedsregnskab fremgår at der i 2002 var 76 berusede personer som blev bragt til hjemmet. Samme sted fremgår det at 28 berusede personer blev bragt til sygehus og en til forsorgshjem. Politimesteren har videre oplyst at Helsingør politi af samme grunde som Hillerød politi ikke registrerer de pågældende personer som tilbageholdte, men at berusede registreres under

hændelseskode 61650 i POL-SAS, og at det derfor ved forespørgsel i og udskrift fra systemet vil kunne godtgøres hvor de pågældende er bragt hen. Kun personer som anbringes i detentionen opdateres som tilbageholdte og tildeles (AP.)nummer idet de øvrige muligheder kun bringes i anvendelse på frivillig basis, og når det skønnes forsvarligt. Da alene personer som indsættes i detentionen betragtes som tilbageholdte, anvendes detentionsrapporten kun for denne persongruppe.

Justitsministeriet har citeret noget af det som Politimesteren i Hillerød har anført, jf. også tilsvarende citat i min rapport, det som Politimesteren i Helsingør har anført om hvordan berusere registreres i denne politikreds og noget af Rigspolitichefens udtalelse af 25. marts 2003 i sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Hillerød som Justitsministeriet har henholdt sig til. I denne udtalelse anførte Rigspolitichefen følgende:

”...

Af Hillerød Politis udtalelse af 17. marts 2003 fremgår det, at de berusede personer, der af politiet køres hjem som en servicehandling, ikke er berusede i en sådan grad, at de er omfattet af ordlyden af kundgørelse II, nr. 55, om detentionsanbringelse af berusede personer, § 1, stk. 1. Det er på den baggrund Rigspolitiets opfattelse, at det er i overensstemmelse med reglerne, at disse personer ikke registreres som tilbageholdte. Rigspolitiet har desuden i den forbindelse bemærket, at Hillerød Politi er opmærksom på sondringen mellem berusede, der blot køres hjem som en serviceydelse, og berusede, der køres hjem som tilbageholdte i medfør af detentionskundgørelsen.”

Justitsministeriet har herefter anført følgende:

”...

Justitsministeriet skal på denne baggrund præcisere, at det følger af detentionskundgørelsens § 1, stk. 4, at der i alle sager efter § 1, stk. 2, nr. 1-4, – det vil sige både ved overgivelse til andre (herunder ved hjembringelse), indbringelse til hospital, indbringelse til forsorgshjem eller lignende og indsættelse i politiets detention – skal ske registrering af de pågældende personer som tilbageholdte og udfyldes detentionsrapport. Kundgørelsens regler omfatter imidlertid kun berusere, som defineret i kundgørelsens § 1, stk. 1. Detentionsblanketten skal derfor ikke anvendes ved for eksempel hjembringelse af berusede personer, som ikke er til fare for sig selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed. Politimesteren i Helsingør er gjort opmærksom på dette ved kopi af dette brev.”

Jeg har noteret mig at der i 2002 fortsat har været tale om en stigning i antallet af berusede personer som er bragt til hjemmet.

Jeg har endvidere noteret mig at Justitsministeriet har gjort Politimesteren i Helsingør bekendt med sin opfattelse med hensyn til registrering af berusede personer som ikke indsættes i detentionen, men overgives til andre eller indbringes til enten hospital eller forsorgshjem eller lignende. Idet jeg går ud fra at politiet i Helsingør på denne baggrund har ændret praksis således at detentionsrapporten også udfyldes i disse tilfælde, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Ad punkt 2.2. Lægeundersøgelse

I et enkelt tilfælde havde lægen i lægeerklæringen sat en parentes om sit benægtende svar "(nej)" på spørgsmålet om hvorvidt undersøgtes tilstand skønnedes behandlingskrævende (en anholdelse den 13. november 2002). I lægeerklæringen oplyste lægen herudover at den tilbageholdte havde svaret adækvat på lægens spørgsmål, men at han havde nægtet at lade sig undersøge, og at han ikke havde bevæget sine "ekstremiteter". Under rubrikken "fra politiet oplyses" havde lægen oplyst at have fået at vide at den pågældende har en voldelig adfærd, havde drukket og på grund af selvmordstrusler havde fået frataget sit tøj, og at han derfor lå på gulvet uden tøj.

Jeg tilkendegav at jeg umiddelbart forstod lægeerklæringen på den måde at lægen havde været i tvivl om hvorvidt den tilbageholdte var behandlingskrævende – og (dermed) egnet til detentionsanbringelse. Jeg bad politimesteren om at oplyse om jeg havde opfattet oplysningerne i lægeerklæringen korrekt. I bekræftende fald bad jeg politimesteren om en udtalelse om de overvejelser som jeg gik ud fra at den vagthavende polititjenestemand havde gjort sig på baggrund af lægens tilkendegivne usikkerhed – herunder med hensyn til det efterfølgende tilsyn med den pågældende.

Politimesteren har af den vicepolitikommissær der var vagthavende den 13. november 2002, fået bekræftet at den pågældende har udfærdiget erklæringen og har foreta-

get tilsyn indtil kl. 22.40, men vicepolitikommissæren erindrer ikke i øvrigt sagen og kan derfor ikke udtale sig om sine overvejelser i sagen.

Justitsministeriet har i sin udtalelse anført følgende:

”... formålet med lægeundersøgelsen er at sikre, at en detentionsanbringelse er helbredsmæssigt forsvarlig, jf. § 14, stk. 2, i detentionskundgørelsen. Det følger heraf, at politiet som udgangspunkt må foranstalte yderligere lægeundersøgelser – for eksempel på skadestuen – hvis en læge efter at have foretaget undersøgelse i detentionen ikke med sikkerhed kan konkludere, at den detentionsanbragtes tilstand ikke er behandlingskrævende. Da de nærmere omstændigheder og overvejelser i den konkrete sag ikke har kunnet klarlægges, finder Justitsministeriet imidlertid ikke grundlag for at foretage sig yderligere.”

Jeg er enig heri og foretager mig af samme grund som Justitsministeriet ikke mere vedrørende sagsbehandlingen i det konkrete tilfælde.

Hvis der som jeg gik ud fra, havde været vagtskifte inden den detentionsanbragte i det nævnte tilfælde blev løsladt (kl. 03.35 den 14. november 2002), bad jeg om at politimesteren i sin udtalelse kom ind på hvilke oplysninger om den pågældende den aftrædende vagthavende videregav til den tiltrædende vagthavende, jf. kundgørelsens § 17, stk. 3.

Politimesteren har forespurgt den tiltrædende vagthavende der har oplyst at han ikke husker hvilke informationer han fik ved vagtskifte kl. 23.00.

Jeg har noteret mig at det ikke er muligt at afklare hvilke informationer der blev videregivet i forbindelse med vagtskiftet. Jeg foretager mig ikke videre vedrørende dette spørgsmål.

I et enkelt tilfælde fremgår det af detentionsrapporten at lægeundersøgelse ikke blev foretaget fordi den pågældende var blevet tilset af en læge på skadestuen tidligere på aftenen (en anholdelse den 12. november 2002). Den pågældende blev undersøgt på

skadestuen kl. 20.29 og blev efterfølgende – kl. 21.20 – tilbageholdt på Helsingør Sygehus på grund af beruselse og indbragt til politistationen og anbragt i detentionen.

Jeg tilkendegav at jeg umiddelbart måtte lægge til grund at den pågældende ikke blev undersøgt på skadestuen med henblik på anbringelse i detentionen, jf. kundgørelsens § 14, stk. 2, men alene med henblik på eventuel behandling, og at der på den baggrund kunne stilles spørgsmål om hvorvidt anbringelsen af den pågældende – endeligt – i detentionen havde været i overensstemmelse med kundgørelsens regler. Inden jeg foretog mig mere i sagen, bad jeg politimesteren og Justitsministeriet om en udtalelse herom.

Politimesteren har vedlagt kopi af døgnrapport hvoraf det fremgår at den pågældende blev indbragt til politistationen efter henvendelse fra hospitalet idet den pågældende i forbindelse med behandlingen på skadestuen havde optrådt voldeligt over for personalet. Politimesteren har anført at det må antages at have stået det undersøgende sygehuspersonale klart at tilkald af politiet på den anførte baggrund alene ville kunne føre til detentionsanbringelse, og at politiet derfor forudsætningsvist måtte kunne lægge til grund at sygehuspersonalet ud fra den undersøgelse der havde fundet sted, havde skønnet den pågældende egnet til en sådan anbringelse.

Justitsministeriet har anført følgende:

”...

Justitsministeriet skal i den forbindelse bemærke, at det fremgår af detentionskundgørelsens § 14, stk. 1, at lægeundersøgelsen af den tilbageholdte kan foretages enten ved tilkald af en læge, ved undersøgelse på skadestue eller ved tilkald af vagtlæge.

Lægeundersøgelsen skal i alle tilfælde belyse, om den pågældende er egnet til detentionsanbringelse, jf. detentionskundgørelsens § 14, stk. 2. Det er derfor vigtigt, at formålet med undersøgelsen står den undersøgende læge klart. Det ville derfor efter Justitsministeriets opfattelse have været hensigtsmæssigt, hvis politiet i den konkrete sag udtrykkeligt havde gjort sygehuspersonalet opmærksom herpå. Politimesteren er orienteret om ministeriets opfattelse ved kopi af dette brev.”

Jeg er enig i Justitsministeriets opfattelse og har noteret mig at ministeriet har gjort politimesteren bekendt med sin opfattelse.

Ad punkt 2.2.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Idet jeg henviste til bestemmelsen i kundgørelsens § 6 hvorefter der under transporten til politistationen skal ske underretning af vagthavende som herefter skal tilkalde læge, og resultatet af min gennemgang vedrørende tilfælde hvor der var sket lægetilkald før indbringelsen, bad jeg politimesteren om at oplyse nærmere om praksis med hensyn til underretning af vagthavende under transporten til politistationen og tilkald af læge efter denne underretning.

Politimesteren har oplyst at der ses at have udviklet sig en praksis hvorefter de vagthavende har ønsket personligt at danne sig et indtryk af den berusede før der blev tilkaldt læge. Detentionskundgørelsen er derfor blevet indskærpet.

Justitsministeriet har som nævnt i pkt. 2 udtalt at det er beklageligt at der ikke er handlet i overensstemmelse med kundgørelsen for så vidt angår (bl.a.) tidspunktet for tilkald af læge. Justitsministeriet har noteret sig at politimesteren har indskærpet at reglerne nøje skal overholdes, og har af den grund ikke foretaget sig mere.

Jeg er enig med Justitsministeriet i at det er beklageligt at der har været fulgt en praksis som ikke har været i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 6. Da bestemmelsen er indskærpet, foretager jeg mig heller ikke mere i den anledning.

Jeg bad endvidere politimesteren om en udtalelse om årsagen til at lægetilkald i ét tilfælde først fandt sted 55 minutter efter anholdelsen (en anholdelse den 7. november 2002).

Politimesteren har oplyst at der ud fra de foreliggende oplysninger ikke synes at have været specielt mange eller presserende politiopgaver på det pågældende tidspunkt, og

at det derfor må skyldes en beklagelig fejl at lægetilkald i dette tilfælde først fandt sted 55 minutter efter anholdelsen.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder politimesterens beklagelse af fejlen. Da der er tale om et enkeltstående tilfælde, giver det mig ikke anledning til yderligere.

Ad punkt 2.4.2. Visitation

Jeg orienterede politimesteren om min korrespondance i sagen vedrørende min inspektion den 24. oktober 2001 af detentionen i Slagelse med hensyn til bestemmelsen i kundgørelsens § 13, stk. 5 – hvorefter ”navnene” på de polititjenestemænd der har foretaget visitation, skal noteres i detentionsrapporten. I min opfølgingsrapport (nr. 1) af 22. november 2002 vedrørende denne inspektion anførte jeg bl.a. at jeg af den udtalelse fra Rigspolitichefen som Justitsministeriet havde indhentet, udledte at det ikke er tilstrækkeligt at angive den pågældendes fornavn – heller ikke selv om der på det pågældende tidspunkt ikke er andre ansatte det pågældende sted med samme navn. Jeg bad i nævnte opfølgingsrapport Justitsministeriet om at meddele mig hvis denne antagelse er forkert.

Da jeg endnu ikke havde modtaget svar fra Justitsministeriet på denne opfølgingsrapport foretog jeg mig på daværende tidspunkt ikke noget i anledning af min inspektion af detentionen i Helsingør vedrørende et tilfælde hvor der alene var angivet fornavnet på den pågældende polititjenestemand (en anholdelse den 3. november 2002).

Til orientering for Politimesteren i Helsingør kan jeg oplyse at Justitsministeriet (i forbindelse med min inspektion af detentionen i Holbæk) i brev af 27. november 2003 har anført følgende:

”For så vidt angår spørgsmålet om notering af navnet på den polititjenestemand, som for eksempel foretager visitation eller tilsyn ... kan det bekræftes, at det efter Justitsministeriets opfattelse ikke er hensigtsmæssigt alene at notere et fornavn, men at såvel fornavn som efternavn eller de initialer, som bruges som identifikation i forbindelse med politiets sagsstyringssystem, eller polititjenestemandens tjenestenummer bør anføres.”

I et tilfælde var der i rubrikken til angivelse af bemærkning hvis den tilbageholdte ved løsladelsen ikke ønsker at kvittere for tilbageleverede effekter, angivet ”Ingen værdier” (en anholdelse den 10. november 2002, kl. 15.05). Jeg bad politimesteren om en udtalelse om hvorvidt dette skulle forstås som en gengivelse af den tilbageholdtes begrundelse for ikke at ville kvittere for udleveringen af effekter, eller som en angivelse af at der på grund af de fratagne effekters karakter ikke bestod en pligt efter kundgørelsen til at anmode den tilbageholdte om at kvittere i detentionsrapporten. Hvis angivelsen skulle forstås på den sidstnævnte måde, bad jeg tillige om en udtalelse fra Justitsministeriet.

Politimesteren har af den sagsbehandlende politiassistent fået oplyst at angivelsen skyldtes at den tilbageholdte ikke ønskede at kvittere for udlevering af sine effekter idet han ikke betragtede dem som værdier. Poliitiassistenten er bekendt med pligten i detentionskundgørelsens § 22, stk. 2, til at anmode om en kvittering.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Hvad angik en anholdelse den 13. november 2002 hvor ikke alt det som den pågældende fik frataget kunne læses, og hvor en anden så vidt ses havde kvitteret for udlevering af effekterne, bad jeg politimesteren om at oplyse hvilke effekter det i det pågældende tilfælde (yderligere) drejede sig om, og hvem der havde kvitteret for modtagelsen af disse i detentionsrapporten.

Politimesteren har oplyst at der – foruden mobiltelefon, nøgler og (små)penge som kunne læses – blev frataget en pung, armbånd og walkman. Politimesteren har i øvrigt oplyst at det fratagne beløb var 96,50 kr. Den politiassistent der løslod den tilbageholdte, har ikke længere erindring om hvem der kvitterede for udlevering af effekterne.

Jeg har noteret mig det oplyste, men bemærker at politiet efter min opfattelse udtrykkeligt bør angive hvem der har kvitteret for udlevering af effekter hvis det er en anden end den tilbageholdte der kvitterer.

Ad punkt 2.5. Tilsyn

Jeg gik ud fra at Helsingør politi har et overvågningsudstyr der er godkendt af rigspolitiet, men bad for en ordens skyld politimesteren om oplysning herom.

Politimesteren har vedlagt kopi af korrespondance med Rigspolitechefens afdeling C herom. Det fremgår heraf at udstyret er godkendt (den 3. april 2002) til anvendelse efter kundgørelsens § 18, stk. 2 og 3.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I detentionsrapporten vedrørende anholdelsen den 13. november 2002 var det på detentionsrapportens bagside – skråt ned over siden og hen over de sidste otte tilsynsrubrikker – noteret at den tilbageholdte gik rundt. Jeg bemærkede at dette kunne læses således at den pågældende i de sidste (næsten 5) timer forud for løsladelsen havde vandret rundt i detentionslokalet, og at han i denne periode var blevet tilset elektronisk. Jeg bad politimesteren om at oplyse om dette var korrekt forstået.

Politimesteren har oplyst at det er korrekt forstået.

Jeg har noteret mig det oplyste. Jeg har overvejet at bede politimesteren om så vidt muligt at oplyse om de overvejelser som politiet gjorde sig om den fortsatte tilbageholdelse af den pågældende i dette tilfælde i (nogle af) de 5 timer som han vandrede rundt i detentionslokalet. Da jeg går ud fra at den fortsatte tilbageholdelse i hvert fald noget af tiden har skyldtes oplysningerne i lægeerklæringen som jeg forstod sådan at lægen var i tvivl om hvorvidt den tilbageholdte var behandlingskrævende, da politimesteren nedenfor om denne sag har henvist til den pågældendes bevægelses-

mønster, og da det nu er længe siden at anbringelsen fandt sted, er jeg imidlertid afstået fra at fremkomme med denne anmodning.

Jeg bad endvidere politimesteren om en udtalelse om tidspunktet for det sidste tilsyn i 6 nærmere angivne sager.

Politimesteren har oplyst tidspunkterne for sidste tilsyn i de nævnte sager. Det fremgår heraf at sidste tilsyn fandt sted mellem 1 time og 40 minutter og 4 timer og 55 minutter før den tilbageholdte blev løsladt. For så vidt angår 2 af tilbageholdelserne og formentlig også i et tredje tilfælde har politimesteren anført at det må antages at tiltrædende vagthold i forbindelse med vagtskiftet kl. 7.00 er blevet anmodet om at løslade de pågældende, men at det ikke er sket før på de angivne tidspunkter. Politimesteren har beklaget at der ikke er sket løsladelse tidligere – eller at der ikke er ført tilsyn eller gjort notat om tilsyn i overensstemmelse med kundgørelsens regler herom. For så vidt angår anholdelsen den 13. november 2002 (der er nævnt ovenfor), har politimesteren henvist til det tidligere oplyste om den tilbageholdtes bevægelsesmønster. Endelig har politimesteren oplyst at kundgørelsens bestemmelser om tilsyn og notater herom er særskilt indskærpet.

Jeg er enig i at det er beklageligt at der ikke er sket løsladelse tidligere hvis der ikke har været grundlag for at opretholde tilbageholdelsen, eller at der ikke er ført tilsyn eller gjort notat om førte tilsyn i overensstemmelse med kundgørelsens regler herom. Da politimesteren har indskærpet kundgørelsens bestemmelser om tilsyn og notat herom, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg anmodede politimesteren om at oplyse om der er fastsat lokale bestemmelser efter kundgørelsens § 18, stk. 6, og i givet fald sende mig en kopi heraf.

Politimesteren har oplyst at der ikke er fastsat sådanne regler.

Jeg har noteret mig det oplyste.

3. Opfølgning

Jeg betragter herefter sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Helsingør som afsluttet.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Helsingør, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef